



Verdensmålene skal nås til år 2030, og det er vigtigt, at alle på jorden hjælper til. Ved at arbejde med dette hæfte, hjælper du også med Verdensmålene.

Scan QR koden og
lær mere om FM



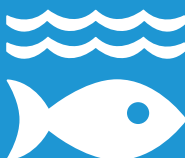
Der er mere end 7 milliarder mennesker på Jorden, og vi er alle afhængige af havet. Vores drikkevand, vej, meget af vores mad og endda også den ilt, vi indånder, påvirkes af havet. Derfor er det også utrolig vigtigt, at vi alle gør, hvad vi kan for at passe på verdenshavene.

Havets betydning for Jorden kommer også til udtryk i mange af Verdensmålene. Så når du lærer om havet og kysten i dit nærområde, lærer du også om, hvordan du kan være med til at arbejde på eksempelvis Verdensmål nr. 4 og 14 (Kvalitetsuddannelse og Livet i havet).

12 ANSVARLIGT FORBRUG OG PRODUKTION



14 LIVET I HAVET

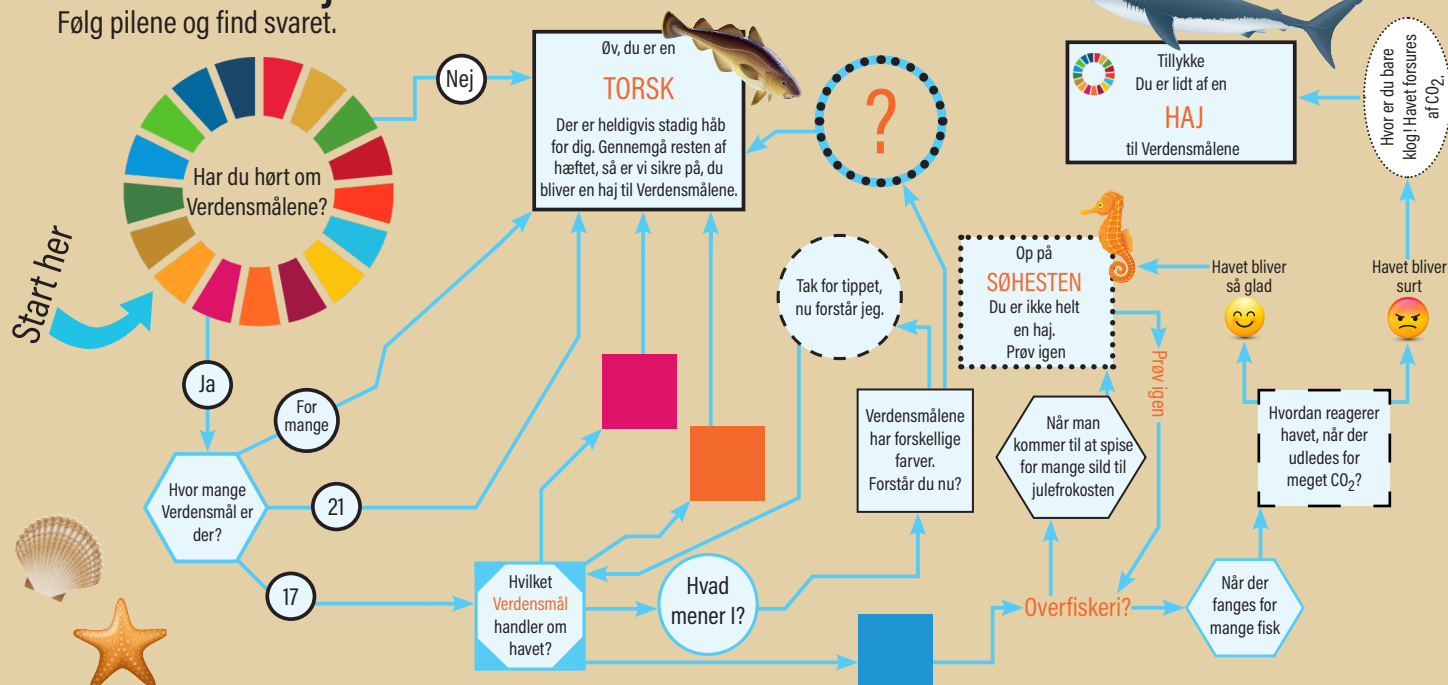


8 MILLIONER TON PLASTIK



ENDER HVERT ÅR I VERDENSHAVENE

Følg pilene og find svaret.



MERE END 3 MILLIARDER

MENNESKERS LEBVRØD ER
AFHÆNGIG AF BIODIVERSITETEN I
HAVET OG VED KYSTERNE

Tør du prøve den **UMULIGE** quiz?

Har du været hele hæftet igennem? Test din viden i den umulige quiz om Verdensmålene, og se, om du kan gennemføre den før din sidemakker!

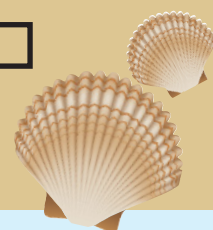
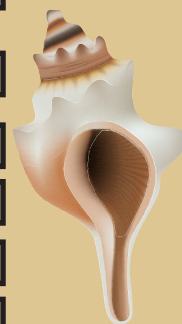
Scan QR koden for at komme i gang.



Fup eller fakta?

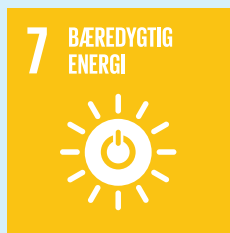
Her er 10 hurtige om Verdensmål 14 og 15 (Livet i havet og Livet på land). Kan du svare rigtigt på dem alle? Se svarene på næste side.

	det' FAKTA!	det' FUP!
1. Danmarks kyst er længere end afstanden mellem København og Bangkok i Thailand	☐	☐
2. Hver islænding spiser cirka 90 kilo fisk om året	☐	☐
3. Mindre end 6% af verdens plastik-affald ender i havet	☐	☐
4. Meget af den ekstra varme fra den globale opvarmning lagres i havet	☐	☐
5. Det meste af verdens natur er truet	☐	☐
6. Havet dækker over 70% af Jordens overflade	☐	☐
7. Vi kender alle arter i havene	☐	☐
8. De fleste af verdens varer fragtes med skib	☐	☐
9. Der findes ikke søstjerner i de danske farvande	☐	☐
10. Hvert år bliver 50 millioner ton af de fisk, vi fanger i verden ikke spist	☐	☐



Vælg og fortæl

Klip hvert Verdensmål ud. Sæt jer sammen i små grupper og find ud af, hvor mange Verdensmål I, i forvejen ved noget om. Vælg et Verdensmål ad gangen og tal om, hvad I tror, det handler om. Vend derefter verdensmålet om, og find ud af, om I havde ret.



Krydsord

Gæt svarene på ledetrådene og pusl dem ind i krydsorden. Ord ud fra ulige tal går nedad, mens ord ud fra lige tal går på tværs.

Nedad

- Skov, der vokser, hvor hav møder land i troperne.
- Et dyr med klo-sakse og exoskelet (ydre skelet).
- De 17 mål for verden.
- Fish og marine tilbehør.

1. Skov, der vokser, hvor hav møder land i troperne.
3. Et dyr med klo-sakse og exoskelet (ydre skelet).
5. De 17 mål for verden.
7. En fisk, man spiser til nytår.
9. Dækker mere end 70% af Jordens overflade.
11. Område ved havet.
13. Bløddyr med hård skal, der lever i vand.
15. Dyr, der kan flyve.
17. Du hjælper Verdensmål 14, hvis du samler det her op langs kysten.
19. $3 \times 3 = ?$
21. Noget, du drikker hver dag.
23. Plante med strå, der vokser ved eller i vand.

2. En vandsport.
4. En by i Danmark.
6. En farve.
8. Noget, cirka 30% af alle dyre- og planterarter er.
10. Menneske med fiskehale.
12. Noget, der laver bæredygtig energi.

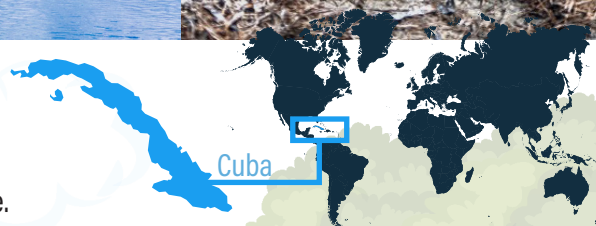
- 14. Et land i Caribien.
- 16. Dyr, der kan svømme.
- 18. Noget, der blæser.
- 20. Dem, der har lavet Verdensmålene.
- 22. Det modsatte af højvande.
- 24. Materiale, man blandt andet laver flasker og poser af.

Se øvelse på forrige side

Klimaet forandrer sig, og samtidig med, at verden skal arbejde på at udlede færre drivhusgasser (for eksempel CO₂) skal vi også hjælpe de lande, der allerede er ramt af vildt vejr.



Mangrover: Verdens blå skove



I det tropiske bælte langs ækvator vokser en type skov kaldet mangrove. Mangroveskove består af forskellige træer og buske, der vokser, hvor havet møder land. Skoven danner vigtige levesteder for mange planter og dyr. Mangroveskove beskytter også kyster mod blandt andet flodbølger og storme.

Et af de lande, hvor mangroven vokser, er på Cuba i Caribien. Her har man længe høstet mangroven, for blandt andet at bruge træet som brænde eller til at bygge møbler af. Det har ført til, at store dele af Cubas mangrove er blevet ødelagt.

FN organisationen UNDP samt Cubas regering har igangsat et nyt projekt, der har fokus på at genoprette mangroveskovene langs en kyststrækning i det sydlige Cuba, for at beskytte kysten og de cubanere, der bor der. Lokale skoler er også med i projektet. Ligesom du nu lærer om dit lokalområde, lærer skoleeleverne på Cuba om mangroveskoven, kysten og miljøet, og tager den viden med hjem til deres forældre, så alle de lokale beboere på den måde lærer, hvorfor mangroveskoven er vigtig.

Efter projektets første fire år, kan befolkningen allerede se større fiskebestande, mindre vind og færre oversvømmelser.

Hvilke Verdensmål arbejdes der med, når mangroven genoprettes?

Hvilke planter hører naturligt hjemme langs kysten, hvor du bor?

Er der trusler mod naturen langs kysten, hvor du bor? Hvis ja, hvilke?

Hvad kan vi selv gøre?

Hvordan kan du gøre en forskel for Verdensmålene og kysten, hvor du bor? Selv små handlinger i hverdagen kan gøre en stor forskel for målene.

Gå sammen med en sidemakker og find på to ting, I vil gøre for at hjælpe Verdensmålene i jeres nærområde. Udfyld kortet til venstre og underskriv det, som landende i verden underskrev aftalen om at arbejde på Verdensmålene.

Er der noget, I ikke selv kan, men som andre, for eksempel jeres forældre, kan eller burde gøre, så kan I bruge sedlen herunder til at dele jeres ideer.

Vi aftaler at arbejde på Verdensmålene ved at:

underskrift

underskrift



Hej med dig! Her er en god idé til, hvordan du også kan hjælpe med Verdensmålene: _____